

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:3731

av **Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C)**

Rovdjur

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om viltförvaltningsdelegationerna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa möjligheterna för länsstyrelsen att fatta väl underbyggda beslut om licens- och skydds jakt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att licensjakten på varg kan börja samtidigt som i Norge i oktober och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort länsvisa miniminivåer och i stället införa gemensamma miniminivåer för varje förvaltningsområde och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

2016 fälldes 3000 älgar i Värmland. Det är den lägsta nivån sedan slutet av 1950-talet. 1982 fälldes 16000 efter flera år med kraftig ökning av stammen och vid sekelskiftet var siffran 10000. I Dalarna fälldes 6 400 älgar år 2016 vilket ska jämföras med 1982 då 14 600 älgar fälldes. Så sent som 2003 fälldes 9 700 älgar. Att det under senare år skett en dramatisk minskning av antalet älgar i framförallt Värmland med också i Dalarna beror till stor del på att länen har många vargar och att de huvudsakligen äter älg. De socioekonomiska konsekvenserna av ett för högt

rovdjurstryck är därför alldeles för stora i dessa områden i en tid då efterfrågan på miljövänligt älgkött ökar.

Riksdagen beslutade 2013 om propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik” (prop. 2012/13:191) vilket syftade till att stärka det regionala och lokala inflytandet i rovdjursförvaltningen samtidigt som man säkerställde miljöhänsyn och att Sverige skulle fullfölja sina internationella åtaganden. En fungerande regional rovdjursförvaltning måste utgå från intentionerna med det riksdagsbeslutet. För Mellansverige sker det i dag genom att man först kommer överens om antalet vargar som får fällas och sedan informerar respektive viltförvaltningsdelegation.

Eftersom förutsättningarna och förekomsten av varg ser mycket olika ut mellan länen riskerar nuvarande brister i förvaltningen att rovdjurstrycket kommer bestå i Värmland, Dalarna och Örebro istället för en jämnare fördelning över landet.

Dagens tillämpning påverkar också allmänhetens förtroende för berörda myndigheter. Legitimiteten för hur fattade beslut genomförs blir allt lägre och misstron ökar bland människor som berörs i bygder med mycket varg. För att hålla ihop landet och öka förtroende krävs en rovdjursförvaltning med ökad delaktighet och inflytande hos dem som berörs. Förvaltningen behöver också utvärderas löpande inte bara i förhållande till gynnsam bevarandestatus utan med ett helhetsperspektiv som också analyserar de socioekonomiska konsekvenserna ur ett demokratiperspektiv utifrån intentionerna i riksdagens beslut.

I vårt grannland Norge och företrädesvis i Värmlands och Dalarnas norska grannlän finns efter senaste inventeringen mellan 101 och 107 vargar. Av dessa har 52 individer spårats i Norge medan övriga har spårats även i Sverige. Antalet helnorska vargar har minskat medan antalet gränsrevir ökat jämfört med tidigare inventering. I Norge är antalet föryngringar över Stortingets mål om 4 – 6 årliga föryngringar och regeringen har godkänt att 26 vargar får fällas utanför vargzonen från 1 oktober 2017. Det är ännu inte klart hur det blir med de 24 vargar som viltnämnden vill fälla innanför vargzonen. Beslut väntas innan 1 januari. Norska staten agerar utifrån skadehistorik och bedömd skadepotential och ser det som önskvärt att begränsa utbredningen av varg utanför deras vargzon. Sammantaget kan alltså 50 vargar få fällas i Norge under jaktsäsongen 2017/18, närmare hälften av de som inventerats i landet.

I Sverige däremot, där det finns betydligt fler vargar än i Norge, omfattar den nu beviljade licensjakten totalt 22 individer i fem län. Länsstyrelserna anser detta vara av begränsad mängd och ett rimligt uttag i förhållande till vargpopulationens storlek och tillväxt. De berörda länen i mellersta rovdjursförvaltningsområdet har efter samråd enats

om att fördela avskjutningen till sex vargar i Värmland, två i Örebro, sex i Dalarna, två i Gävleborg och sex i Västmanland. Länsstyrelserna fortsätter nu arbetet med förberedelser inför licensjakten, i samverkan med övriga län.

Vid en jämförelse med norska regeringens ställningstagande blir svenska tilldelningen marginell och långt under den årliga tillväxten. I exempelvis i Värmlands län får licensjakt bedrivas i endast ett revir när det enligt senaste inventeringen finns 18,8 länsegna revir. Utvecklingen riskerar alltså gå i fel riktning när osäkerheten om hur många vargar det finns är uppenbar efter snöfattiga vintrar.

Sverige bör göra en översyn av jakttiden, med möjlighet att börja jakten samtidigt som i Norge.

Naturvårdsverkets direktiv när det gäller regler för skyddsjakt måste också ses över. Det är inte acceptabelt att en fårbonde nekas skyddsjakt när fårbesättningen är hotad eller utplånad.

När Sverige införde viltförvaltningsdelegationer skulle beröras inflytande och kunskapsförmedling säkras i rovdjursförvaltningen. Det skulle garantera en lokal och regional förvaltning så nära människor som möjligt. I praktiken har Viltförvaltningsdelegationerna mycket lågt inflytande över de beslut som fattas i länet eller viltförvaltningsområdet. Att ledamöterna ofta blir informerade i efterhand om beslut som fattats påverkar engagemanget och riskerar öka motsättningarna. Den regionala förvaltningen behöver förstärkas och förordningen förtydligas.

Nuvarande miniminivåer för varje län låser i praktiken hela förvaltningsprocessen, dessa nivåer behöver tas bort. Miniminivåer behövs inte vare sig för EU, eller art- och Habitatdirektivet. Istället bör det vara miniminivåer för varje förvaltningsområde som utgår från det aktuella läget. Det skulle ge en bättre och mer relevant tilldelning istället för den breda marginal med extra föryngringar som naturvårdsverket nu anger för varje län. När Naturvårdsverket väljer att fastställa antalet vargar per län till nivåer som var aktuella för flera år sedan får inte riksdagens uttalade intentioner genomslag om att fördelningen av rovdjur ska bli bättre. I Dalarna blev miniminivån sju revir. I Värmland däremot blev miniminivån 11 istället för de fem till sju föryngringar som länets viltförvaltningsdelegation föreslog. I Örebro blev det fem istället för tre. Naturvårdsverket utgick från befintliga föryngringar i respektive län 2013/14 istället för ett önskat läge i framtiden. Med dagens förvaltning skulle de som saknar föryngringar kunna yrka på licensjakt så fort de har mer än noll individer.

Med erfarenhet av senaste årens tilldelningsbeslut verkar det mellersta förvaltningsområdet få ta ansvar för hela det nationella åtagandet. Detta är vare sig lämpligt eller rimligt i förhållande till riksdagens beslutade mål för vargstammen i Sverige. Utbredningsområdet ska vara hela Sverige förutom den alpina regionen och Gotlands län och vargstammens koncentration ska minskas där den är som tätast.

Daniel Bäckström (C)

Peter Helander (C)